

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ЗА БАНКІВСЬКИМИ ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ

Анотація. Визначено сутність поняття банківської платіжної картки, розглянуто особливості організації обліку операцій з оплати праці за допомогою платіжних банківських карток та виділено основні переваги й недоліки використання банківських платіжних карток.

Аннотация. Определена сущность понятия банковской платежной карточки, рассмотрены особенности организации учета операций по оплате труда с помощью платежных банковских карточек и выделены основные преимущества и недостатки использования банковских платежных карточек.

Annotation. The essence of the concept of a payment card, the peculiarities of wages accounting by means of bank payment cards are determined, and the advantages and disadvantages of using bank cards are pointed out.

Ключові слова: заробітна плата, картковий рахунок, банківська платіжна картка, безготівкова форма розрахунків, транзитний рахунок.

Розрахунки з працівниками з оплати праці на підприємствах, установах і в організаціях є найбільш трудомісткою ділянкою обліку, що вимагає значних витрат часу на нарахування, утримання, оподаткування та видачу грошей. При цьому несвоєчасно отриману заробітну плату необхідно депонувати, що нерідко призводить до крадіжок цих грошей, зловживань в обліку. Існують певні ризики в процесі одержання, індексації, зберігання готівкових коштів і їх видачі. Ці недоліки усуваються завдяки використанню послуг банківських установ, пов'язаних з організацією виплати заробітної плати за платіжними картками працівників підприємств, установ, організацій. Тому сьогодні багато підприємств вважають за краще виплачувати зарплату не в готівковій, а в безготівковій формі – шляхом перерахування її на карткові рахунки своїх працівників.

Теоретичним і практичним питанням організації обліку заробітної плати з використанням платіжних карток присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Значний внесок у дослідження цих проблем зробили українські вчені Ющенко В. А., Савченко А. С., Мороз А. М. та ін., а також зарубіжні – Л. Абалкін, Лагутіна В. Д., Агаркова М. М., Шаваєв А. О. та ін. Але зміна нормативно-законодавчої бази та господарських умов, які стосуються особливостей організації, потребують подальшого вивчення цього питання.

Мета дослідження полягає у визначенні сутності та особливостей організації обліку заробітної плати з використанням платіжних карток.

Об'єктом дослідження є процеси організації та обліку заробітної плати за платіжними картками.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і організаційних засад та практичних питань з обліку та організації заробітної плати за банківськими платіжними картками.

Реалізація поставленої мети обумовила такі завдання дослідження:

визначення сутності банківських платіжних карток;

виділення переваг та недоліків використання банківських платіжних карток;

вивчення документообігу в процесі використання платіжних карток;

розгляд облікових етапів за відображенням заробітної плати з використанням платіжних карток.

Можливість отримання заробітної плати за пластиковими картками передбачена безпосередньо в Інструкції № 492, згідно з якою оплату праці працівників може бути зараховано на їх поточні карткові рахунки [1].

Картковий рахунок є банківським рахунком, розпорядження яким здійснюється за допомогою банківських платіжних карток.

Банківська платіжна картка (БПК) – пластиковий ідентифікаційний засіб, за допомогою якого отримувачу БПК надається можливість здійснювати операції сплати за товари, послуги та отримувати готівкові кошти [2].

Сутність упровадження так званого зарплатного проекту на підприємстві полягає в тому, що заробітна плата видається працівникам не готівковими грошовими коштами, як завжди, а шляхом перерахування сум заробітної плати, які підлягають виплаті на карткові рахунки працівників.

Слід зауважити, що застосування зарплатного проекту має низку переваг як для підприємства в цілому, так і для працівників зокрема. Серед переваг упровадження зарплатних проектів можна виділити такі:

зменшення кількості операцій підприємства з готівковими грошовими коштами в касі;

наявність міжнародної "зарплатної" пластикової картки дозволяє відправити працівника у відрядження до будь-якої країни світу в максимально короткий термін без видачі готівки під звіт [3];

картковий рахунок може бути відкритий у гривнях, доларах та іншій валюті або ж у двох різних валютах водночас, що дає економію за рахунок зменшення витрат на конвертацію валют;

за допомогою картки тримач має можливість купувати послуги в багатьох закладах торгівлі та в мережі Internet;

за допомогою картки тримач має можливість отримувати готівку в багатьох банкоматах і банках майже в будь-якому куточку світу;

незалежність від режиму роботи банку, який обслуговує, тобто можливість здійснювати операції цілодобово

Крім переваг використання БПК, існують і деякі недоліки:
використання БПК на території України можливе ще не повсюдно, оскільки ринок цих послуг у нас ще на стадії розвитку, а це призводить до того, що картками можуть користуватися підприємства й фізичні особи у великих населених пунктах;

певні типи карток можуть обслуговуватися лише в певних банкоматах;

банкрутство банку призводить до замороження грошових коштів на картрахунку до її відшкодування та ін.

Механізм здійснення виплати заробітної плати за безготівковими платіжними картками складається з декількох етапів.

1-й етап. Між підприємством та банком слід укласти договір про розрахунково-касове обслуговування підприємства щодо видачі заробітної плати з використанням платіжних карток. У ньому обумовлюються права, обов'язки і відповідальність сторін, а також порядок видачі заробітної плати працівникам із використанням пластикових карток.

2-й етап. Банк укладає договір із кожним працівником на відкриття картрахунку. Поточні карткові рахунки відкриваються працівникам на підставі:

заяви (це може бути заява-анкета);

документа, що посвідчує особу;

договору про відкриття й обслуговування карткового рахунку між установою банку і працівником;

картки зі зразками підписів.

3-й етап. Кошти, призначені для виплати зарплати працівникам, підприємство перераховує на так званий транзитний рахунок в установі банку.

4-й етап. Підприємство надає банку реєстр перерахування заробітної плати працівникам. Він є підставою для зарахування банком коштів на картрахунки працівників. Таким реєстром, як правило, є звичайна розрахунково-платіжна відомість.

5-й етап. Підприємство надає банку платіжне доручення на перерахування заробітної плати працівникам підприємства та платіжне доручення на сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів, пов'язаних із нарахуванням заробітної плати [4].

Після надання підприємством до банку зазначених вище документів банк:

перераховує суми податків та внесків до соцфондів із заробітної плати на відповідні рахунки казначейства та фондів;

перераховує суму зарплати, що підлягає виплаті працівникам, на транзитний рахунок;

на підставі реєстру розподіляє із цього рахунку відповідні суми на особові карткові рахунки працівників [5].

Операції з нарахування заробітної плати, нарахування та утримання внесків до фондів соціального страхування, а також з утримання податку з доходів під час виплати заробітної плати в безготівковій формі в податковому та бухгалтерському обліку відображаються у звичайному порядку, тобто так само, як і під час виплати заробітної плати готівковими коштами. Робота бухгалтерії з виплати заробітної плати, премій, сум на відрадження та інших нарахувань полягає в тому, щоб перерахувати загальну суму грошей у банк та вказати, як її необхідно розподілити між працівниками відповідно до реєстру. При цьому ніяких депонентів: працівник завжди отримує свої гроші на власний банківський рахунок [5].

Розглянуто сутність БПК, основні положення організації виплати зарплати працівникам із використанням БПК, облік зарплати з використанням платіжних карток. Також виділено переваги та недоліки використання БПК у процесі виплати заробітної плати як для підприємства, так і для працівників, аналізуючи які, можна сказати, що БПК має більше позитивних аспектів. Усе це дає підставу керівникам підприємств надати перевагу виплаті заробітної плати в безготівковій формі над виплатою готівкових грошових коштів із каси.

Дана тема не є повністю дослідженою та заслуговує на увагу, насамперед, пропозиція вдосконалення обліку зарплати з використанням платіжних карток за допомогою внутрішнього та управлінського обліку.

Наук. керівн. Глебова Н. В.

Література: 1. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена Постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492 // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 9. – С. 28–35. 2. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2010. – № 13. – С. 136–145. 3. Бухгалтерський тиждень [Електронний ресурс]. – 19 липня 2011. – № 29. – С. 39–41. – Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/golden/doc.html>. 4. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22 // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 9. – С. 28–35. 5. Поліщук С. Пластикові (платіжні) картки: випуск і використання // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 9. – С. 56–60.